

EN HÅLLBAR OCH EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET

PROJEKTFÖRSLAG: SEB

EN HÅLLBAR OCH EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET

Kort beskrivning av projektförslaget

Genom enkätstudie få utforska ungas syn på och kunskap om ekonomi, sparande och finans. Se teman på sida 3.

Tänkbara metoder i projektet

- Enkäter och/eller
- Gruppintervju med SEB

Förslag på upplägg och genomförande av projektet

I det här projektförslaget ges du som elev möjlighet att få samla in svar från elever på andra skolor och i andra delar av landet. Du formulerar själv frågeställningar. Utifrån dessa frågeställningar skapar du en enkät. Genom Future Minds får du sedan möjlighet att delta på en enkät-bonanza, där elever från olika skolor får byta enkäter med varandra och svara på varandras frågor. Genom att du får fler svar får du en bredare bild av din frågeställning.

Webbinarium i metodstöd

Du har möjlighet att delta på webinarium i 2 delar med Future Minds. Del 1 fokuserar på att välja och planera rätt metod för ditt arbete. Del 2 fokuserar på att läsa av data och analysera dina resultat.

Varför göra detta som ditt gymnasiearbete?

Du får en möjlighet att samla in kunskap inte bara från ditt närområde utan från andra elever i andra delar av landet. Du får chansen att göra ett gymnasiearbete som gör skillnad, där riktiga företag kommer att ta del av ditt projektresultat. Samtidigt får du hjälp och stöd i ditt gymnasiearbete genom Future Minds kunskapsprogram.

Bakgrund

I Sverige är vi, ur ett nationellt perspektiv, bra på att spara men ojämlikheten är stor. Om eller hur du sparar kommer bero mycket på vilka grundförutsättningar du får med dig hemifrån, både i form av vilken kunskap som finns i ditt hem och vilka ekonomiska förutsättningar i form av säker och stabil inkomst det finns i ditt hem för att överhuvudtaget kunna spara.

Eftersom undervisning i privatekonomi i skolan varierar i omfattning och kvalitet måste du som ung förlita dig på att du kan få hjälp med den kunskapen från personer i ditt hem eller söka upp informationen själv.

Enligt undersökningar gjorda 2019 har bara var femte ung person i Sverige tillräckliga kunskaper i ekonomi för att klara sig som vuxen och endast varannan ung person i Sverige har idag ett regelbundet sparande. Kulturen kring vårt sparande har också ändrats: Från att människor tidigare sparade till bostad och pension, används sparpengar idag i allt högre grad till ren konsumtion. Vi kan även se en trend i att unga allt oftare tar lån för denna kortsiktiga konsumtion och att varje år ökar antalet unga som hamnar hos Kronofogden på grund av detta beteende.

När en allt större del av våra inkomster börjat baseras på kapitalinkomster krävs det att kunskapen kring hur man sparar tillgängliggörs för alla, inte minst unga. Brist på ekonomiska kunskaper ökar risken för skuldsättning, psykisk ohälsa och att hamna i ekonomisk utsatthet.

TEMA/INRIKTNING

Problem

Har du tänkt på att ekonomi och pengar har en central roll i de flesta människors liv? Genom att tidigt i livet få grundläggande kunskaper om ekonomi, både ur ett övergripande perspektiv (låna, spara, aktier, betalningar mm) men också ur ett privat perspektiv (dina egna pengar) skapar förutsättningar för att kunna göra dom viktiga valen som längre fram i livet kommer påverka din egen framtid. Om vi redan som unga får mer jämställda förutsättningar skapar det inte bara bättre möjligheter för dig som person utan det lägger också grunden för att bygga ett rikare och mer jämställt Sverige. Rätt förutsättningar, t ex kunskaper om ekonomi gör att vi alla kan starta från samma "position". Om alla har samma förutsättningar från början är vi övertygade om att vi kommer få fler entreprenörer, bättre och mer mångkulturella företag och större diversitet som i sin tur leder till att Sverige blomstrar.

För att vi ska kunna få ett ekonomiskt jämställt samhälle behöver vi ta flera olika faktorer i beaktning, exempelvis individens ekonomi och det som påverkar individens ekonomiska framtid. Vi tror att nyckeln till detta är att unga ska få bättre kunskap om ekonomi och pengar som kan hjälpa en att ta nästa steg i livet.

Oavsett om du vill köpa en bil, flytta hemifrån, resa till Sydamerika eller söka in till en privatutbildning, spelar ekonomi och dina kunskaper om ekonomi, sparande, lån mm. in, dvs grundläggande kunskaper för att du ska skapa förutsättningar för din egen framtid.

När du går i gymnasiet kan synen på hur framtiden kommer se ut eller vilka vägval du tänker dig som ett nästa steg i livet se väldigt olika ut, men en sak har alla gemensamt: oavsett var du är på väg så påverkar det sannolikt din ekonomi på ett eller annat sätt.

Hur kan vi tillsammans öka kunskapen om privatekonomi? För det är endast med kunskap om ekonomi som vi kan ge samma förutsättningar för alla att bygga en hållbar ekonomisk framtid. Och den privata ekonomin påverkar också samhället mer än du tror.

Förslag på inläsning

- <https://www.gp.se/ekonomi/m%C3%A5ngkulturella-f%C3%B6retag-%C3%A4r-l%C3%B6nsamma-1.707517>
- <https://seb.se/financial-equality>

Koppling till aktuella forskningsområden

Genom att välja något av temana i detta projektförslag får du fördjupa dig i teorier kring:

- Jämställdhet
- Jämlikhet
- Privatekonomi
- Nationalekonomi
- Beteendevetenskap

TEMA/INRIKTNING

TEMA 1:

Hur kan valet av yrke påverka din framtida ekonomi, lön, löneutveckling, pension?

Förslag på inläsning

- <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Jamstallldhet/lonelagap/>
- <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/sysselsattning-forvarvsarbete-och-arbetstider/yrkesregistret-med-yrkesstatistik/pong/tabell-och-diagram/20-vanligaste-yrkena-for-kvinnor/>

TEMA 2:

Hur kan sparande och val av sparande eller individers olika syn på riskvillighet och intresse för investeringar skapa helt olika konsekvenser i ett samhälle eller för en individ? Exempelvis säger studier att 1 av 5 kvinnor inte har råd att skilja sig, varför är det så?

Förslag på inläsning

- <https://www.konsumenternas.se/sparande--pension/sparande/>
- <https://www.aktiespararna.se/Artikelarkiv/Borsnotiser/2015/december/Kvinnor-och-man-pa-den--psykologiska-aktiemarknaden>
- <https://www.svd.se/ekonomi-hindrar-kvinnor-fran-att-separera>
- <https://www.ungaaktiesparare.se/content/vad-ar-avkastning>

TEMA 3:

På vilket sätt skulle en större kunskap rörande lån, följderna av att låna pengar och vad de olika uttrycken betyder ge oss en bättre förståelse för hur vår egen ekonomi påverkas av olika sorter lån? När och för vad ska man låna pengar? Varför är kortfristiga lån, t.ex. sms-lån, allt vanligare hos ungdomar och vad medför denna typ av lån för konsekvenser för en persons framtid?

Förslag på inläsning

- <https://www.kronofogden.se/84203.html>
- <https://advisa.se/lana-pengar/ta-lan-guide/>

TEMA 4:

En annan viktig aspekt är det vi kallar för ägande och varför det är viktigt att män och kvinnor är jämställda även där. Idag äger män dubbelt så mycket som kvinnor. Varför är det så i ett så jämställt land som Sverige och vad är konsekvenserna av det? Kvinnor tjänar mindre, äger mindre och sparar mindre. Hur botar vi denna nedåtgående spiral? Och om vi lyckas, vilka fördelar kommer vi kunna se då?

Förslag på inläsning

- <https://www.ownership.se/>